

Zaaknummer : 01093722
Ons Kenmerk : ODH1205962
Datum : 5-6-2025

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 30 december 2023 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het uitbreiden van sportvelden en de aanleg van een geluidsscherm aan het Oosterpark te Ridderkerk en wordt aangevraagd namens de gemeente Ridderkerk. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de buizerd, alsmede het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis, alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de buizerd (*Buteo buteo*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 september 2024 tot en met 1 september 2029.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Op grond van het overgangsrecht in de Aanvullingswet natuur Omgevingswet is de Wet natuurbescherming nog van toepassing op deze procedure.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde vergunning te **verlenen** aan de gemeente Ridderkerk;
- II. de in het vervolg van dit besluit opgenomen voorschriften te verbinden aan deze vergunning;
- III. de onder “Relevante documenten” genoemde stukken onderdeel te laten zijn van deze vergunning;
- IV. dat deze vergunning geldig is vanaf bekendmaking van dit besluit tot en met 1 december 2029.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
namens dezen,

D.C.G. Ruseler, MSc
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Appendix I aangetroffen (potentiële) buizerdnesten, huidige en geprojecteerde essentiële foerageerroutes en kapzones.

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemeen

1. De ontheffinghouder dient:
 - a. de start van de flora- en fauna-activiteit (waaronder ook het ongeschikt maken) uiterlijk twee weken van tevoren te melden;
 - b. het ecologisch werkprotocol bij de startmelding mee te sturen;
 - c. relevante wijzigingen in de uitvoering uiterlijk één maand van tevoren te melden. Het betreft wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling van de aanvraag en/of de uitvoering van de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen; en
 - d. de datum van beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week voor de beëindiging te melden.

Bovenstaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen, Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres toezichtnatuur@ozhz.nl onder vermelding van 'Flora- en fauna-activiteit'. De meldingen mogen schriftelijk of digitaal worden gedaan.

2. De ontheffinghouder dient, met inachtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het rapport 'Activiteitenplan beschermde soorten Oosterpark Ridderkerk' van december 2023 en de aanvullende gegevens van 31 januari 2025.
3. Indien één of meerdere in voorschrift 2 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit voor de betreffende soort(en) te worden getroffen. Deze maatregelen dienen, uiterlijk één maand voorafgaand aan de uitvoering ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd. De alternatieve maatregelen mogen na goedkeuring worden toegepast.
4. De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel en eenieder die betrokken is bij de uitvoering van het project op de hoogte is van de voorschriften en maatregelen in deze ontheffing en dat ze toegepast worden.
5. De uitvoering van alle mitigerende en compenserende maatregelen dient te worden begeleid door een ecologisch deskundige¹ op het gebied van de aangevraagde beschermde soorten.
6. Er dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld. Hierin dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a. de contactgegevens van de begeleidend ecologisch deskundige(n);
 - b. hoe omgegaan wordt met de voorwaarden zoals opgenomen in de voorschriften;
 - c. de locaties van de huidige verblijfplaatsen binnen het plangebied (inclusief foto- en/of kaartmateriaal);
 - d. een omschrijving en planning van de uit te voeren werkzaamheden;

¹ Een ecologisch deskundige is iemand die ecologisch advies geeft en/of werkzaamheden begeleidt op het gebied van leefgebieden en (beschermde) soorten. Deze persoon heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis, voortkomend uit of vergelijkbaar met een afgeronde mbo-, hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt Nederlandse ecologie. De ecologisch deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek uit te kunnen voeren en advies te kunnen geven. Deze persoon:

- (her)kent de functionaliteit van leefgebieden van (beschermde) soorten;
- heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeks- en monitoringsmethoden;
- kan resultaten onderbouwd rapporteren en ecologische werkprotocollen uitwerken;
- kan anticiperen op en heeft voortschrijdend inzicht in het uitvoeren van ecologisch werk in de praktijk;
- kan specifieke ecologische maatregelen toepassen en begeleiden;
- kan aanvragen gericht op soortenbescherming opstellen of daarbij ondersteunen;
- zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij Nederlandse natuurorganisaties, (semi)overheidsinstanties of een (ecologisch) adviesbureau dat bij voorkeur is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

- e. de mitigerende en compenserende maatregelen (inclusief foto- en/of kaartmateriaal); en
 - f. de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt.
7. Er dient door de ecologisch deskundige een logboek te worden bijgehouden van de ecologische begeleiding. Hierin dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
- a. een verslag van de uitvoering en begeleiding van de mitigerende en compenserende maatregelen (inclusief foto- en/of kaartmateriaal);
 - b. een overzicht van de uitgevoerde controles en de (weer)condities waaronder deze hebben plaatsgevonden; en
 - c. de ecologische onderbouwing van de vrijgave van het plangebied voor de start van de werkzaamheden.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een exemplaar van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol en het logboek op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen, mits leesbaar, digitaal worden getoond.
9. De voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Hiervoor geldt:
- a. voor tijdelijke voorzieningen: uiterlijk twee weken na de inwerkingtreding van deze ontheffing; en
 - b. voor permanente voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.
10. De kapwerkzaamheden mogen pas starten als tenminste een termijn van vier weken, na de inwerkingtreding van deze ontheffing, in acht is genomen. Een uitzondering hierop zijn de omkeerbare maatregelen voor het ongeschikt maken van het plangebied.

Specifieke voorschriften

Essentieel foerageergebied vleermuizen

11. De effectiviteit van de maatregelen ten aanzien van de lichtuitstraling, het toepassen van vleermuisvriendelijke amberkleurige LED-verlichting met een maximale lichtuitstraling van 1 lux, dient te worden gemonitord door een ecologisch deskundige. De monitoring dient te worden uitgevoerd conform het op dat moment vigerende Vleermuisprotocol voor onderzoek naar foerageergebied en vliegroutes van de gewone dwergvleermuis. Uit deze monitoring moet blijken of de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis gebruik blijft maken van de essentiële vliegroute en het essentiële foerageergebied. Met betrekking tot deze monitoring gelden de volgende voorwaarden:
- a. de effectiviteit de maatregelen ten aanzien van de lichtuitstraling dient onderzocht te worden in het eerste, derde en vijfde jaar vanaf de eerste actieve periode van de vleermuizen dat de werkzaamheden volledig zijn afgerond.;
 - b. de resultaten van de monitoring dienen vóór 1 januari van het opvolgende jaar te worden aangeleverd in een monitoringsverslag bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (voorschrift 1). In deze rapportage moet zijn opgenomen:
 - i) de data, tijden en weercondities van de veldbezoeken, de wijze waarop de monitoring heeft plaatsgevonden, de eventuele inzet van apparatuur (batdetector, warmtecamera etc.), wie de veldbezoeken heeft uitgevoerd en de waarnemingen die zijn gedaan per veldbezoek;
 - ii) een heldere conclusie over de effectiviteit van de maatregelen;
 - c. indien de monitoringsresultaten daartoe aanleiding geven, kunnen door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid aanvullende maatregelen worden opgelegd;

- d. indien blijkt dat de maatregelen niet afdoende zijn dient ofwel een plan van aanpak te worden aangeleverd bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid met daarin een voorstel voor extra maatregelen en/of optimalisatie; ofwel een rapport met een ecologische onderbouwing dat de uitblijvende effectiviteit niet toe te schrijven is aan de getroffen maatregelen maar aan andere factoren;
- e. indien blijkt dat de maatregelen effectief zijn gebleken, kan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid worden verzocht de monitoringsverplichting vroegtijdig te stoppen.

Buizerd

- 12. Indien binnen een afstand van 75 meter van de werkzaamheden een broedende buizerd wordt aangetroffen in het broedseizoen die loopt van 1 februari tot en met 31 augustus, dienen de werkzaamheden stilgelegd te worden door de ecologisch deskundige. De werkzaamheden kunnen pas weer hervat worden als de buizerd uit eigen beweging het nest heeft verlaten.

Aanwijzingen voor gebruik

- Op alle van nature in het wild levende planten en dieren en hun leefgebied geldt de specifieke zorgplicht zoals opgenomen in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Gelet op deze specifieke zorgplicht dient inzicht verkregen te worden met betrekking tot de aanwezigheid van soorten op de locatie van de activiteit. Hierbij geldt dat objectief vastgesteld moet worden of soorten negatieve gevolgen ondervinden van de voorgenomen activiteiten. Indien noodzakelijk moeten maatregelen getroffen worden om negatieve gevolgen zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden te voorkomen. Indien negatieve gevolgen redelijkerwijs niet te voorkomen zijn, dient de activiteit gestaakt te worden.
- In het kader van de specifieke zorgplicht dient tevens rekening gehouden te worden met broedgevallen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Indien de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde, dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.

Zorgplicht en ongewoon voorval

In de Omgevingswet zijn algemene zorgplichten opgenomen voor de fysieke leefomgeving. Voor alle van nature in het wild levende planten en dieren en hun leefgebied geldt daarnaast de specifieke zorgplicht zoals opgenomen in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In het kader van de specifieke zorgplicht dient onder meer rekening gehouden te worden met broedgevallen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Ook dient u rekening te houden met het onverwijld melden van een ongewoon voorval als bedoeld in artikel 11.34 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Dit geldt als er tijdens de uitvoering van flora- en fauna-activiteiten een gebeurtenis plaatsvindt die direct gevolgen heeft voor de natuur. In dat geval dient u direct contact op te nemen met de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (voorschrift 1).

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 30 december 2023 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag heeft betrekking op het uitbreiden van sportvelden en de aanleg van een geluidsscherm aan het Oosterpark te Ridderkerk en wordt aangevraagd namens de gemeente Ridderkerk. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de buizerd, alsmede het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis, alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepaling zoals genoemd in:

- artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de buizerd (*Buteo buteo*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 september 2024 tot en met 1 september 2029.

Relevante documenten

Bij de aanvraag zijn de volgende gegevens ingediend, die gebruikt zijn voor de inhoudelijke beoordeling:

- Activiteitenplan Oosterpark Ridderkerk, Bureau Stadsnatuur, rapportnummer 449, december 2023 (ODH928491) inclusief bijlagen:
 - o Wnb-onderzoek Oosterpark Ridderkerk, Bureau Stadsnatuur, oktober 2023 (ODH928507);
 - o Quicksan herinrichting Oosterpark, Bureau Stadsnatuur, februari 2021 (ODH928503);
 - o Omgevingsvisie Ridderkerk (ODH928511);
 - o Groenvisie Ridderkerk (ODH928505);
 - o Actieplan geluid (ODH928502);
 - o Geluidshinder Oosterpark Ridderkerk (ODH928508);
 - o Bomeninventarisatie Oosterpark (ODH928501);
 - o Kwaliteitsimpuls Oosterpark (ODH9285060);
 - o Herhuisvesting Ridderkerk Rowdies (ODH928504);
- Begeleidende mail aanvullende informatie Oosterpark Ridderkerk, Bureau Stadsnatuur (ODH1378606);
 - o Kwaliteitsimpuls Oosterpark, gemeente Ridderkerk (ODH1378605);
 - o Plan van aanpak bouwteam, Gemeente Ridderkerk en Dura Vermeer (ODH1378603);
 - o Notitie aanvullende informatie Oosterpark Ridderkerk, projectnummer 2563B, 31 januari 2025 (ODH1378604).
- Begeleidende mail aanvullende informatie Oosterpark Ridderkerk, Bureau Stadsnatuur (ODH1400018);
 - o Rapportage buizerdmanden (ODH1400014);
 - o Uitvoeringsplanning (ODH1400013);
 - o Onderbouwing kortere lengte geluidsscherm ambitie geluidsniveau (ODH1400011);
 - o Memo aanvullende informatie Oosterpark Ridderkerk, projectnummer 2563B, 27 mei 2025 (ODH1400012);
 - o Situatie scherm technische bouwtekeningen (ODH1400015), (ODH1400016) en (ODH1400017).

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze aanvraag.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is op 12 december 2024 verzocht om aanvullende gegevens. Op 31 januari 2025 hebben wij de aanvullende gegevens ontvangen per e-mail en is de behandeling van de aanvraag voortgezet. Op 5 mei 2025 is gevraagd naar voor de beoordeling van de aanvraag om ontheffing mogelijk relevante ontwikkelingen. Op 27 mei 2025 is aanvullende informatie ontvangen. Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Op grond van de Invoeringswet Omgevingswet is het oude recht, in dit geval de Wet natuurbescherming, nog van toepassing op de onderhavige procedure.

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, van de Wnb hebben wij op 23 januari 2024 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De activiteit wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.1, 3.3, 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De buizerd is een van nature in Nederland in het wild levende vogel en beschermd op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van de buizerd te beschadigen, vernielen of weg te nemen.

De gewone dwergvleermuis is een van nature in Nederland in het wild levend dier van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn.

Op grond van artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de gewone dwergvleermuis opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.3, vierde lid en artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, en artikel 3.8, vijfde lid, aanhef onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding respectievelijk er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

Aanvraag

De gemeente Ridderkerk is voornemens om te investeren in de biodiversiteit van het Oosterpark en de aangrenzende sportvelden te Ridderkerk uit te breiden.

De aanvraag heeft betrekking op de volgende werkzaamheden:

- het kappen van 295 en 106 bomen ten behoeve van de aanleg van een geluidsscherm en de uitbreiding van sportvelden;
- het uitbreiden en verplaatsen van sportvelden;
- het aanleggen van een geluidsscherm tussen de snelweg en het Oosterpark;
- het aanbrengen van grondverbetering en aanvullen en diversifiëren van het bomenbestand, struiken en de bloemen- en kruidenlaag in het Oosterpark.

De werkzaamheden staan gepland te starten buiten het broedseizoen van de buizerd tussen september en februari 2025 met de bomenkap. De kap wordt gevolgd door aanleg van de bouwroutes en uitbreiding van de sportvelden en plaatsen groeivoorziening en aanplanten begroeiing. De werkzaamheden duren naar verwachting tot uiterlijk najaar 2027. Bij de aangevraagde ontheffingsperiode is rekening gehouden met eventuele uitloop van de werkzaamheden.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of sprake is van overtreding van de Wnb heeft in het najaar van 2020 (vleermuizen) en in 2021 (roofvogels, vleermuizen) nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de buizerd en de gewone dwergvleermuis binnen het plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd volgens het Kennisdocument Buizerd en Gewone dwergvleermuis (BIJ12) en het Vleermuisprotocol (2017), maar niet helemaal volgens de handleiding veldonderzoek roofvogels (Bijlsma). Er zijn slechts drie in plaats van de geadviseerde vier veldonderzoeken uitgevoerd in de periode 1 maart tot half mei. Wel is 25 mei nog een vierde onderzoek uitgevoerd. Dit valt weliswaar net na de ideale onderzoeksperiode, maar op dit moment zijn jongen mogelijk in of nabij het nest aanwezig (takkelingen) en kan de aanwezigheid van buizerd ook aangetoond worden. Daarmee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de buizerd en de gewone dwergvleermuis in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

Buizerd

De buizerd is in het plangebied aangetroffen. Aan de zuidoostkant van het park is één bezet en één ongebruikt potentieel buizerdnest aanwezig en iets ten westen hiervan bevindt zich nog een oud leeg nest. De locaties van de nestplaatsen zijn weergegeven in appendix I. Met de geplande werkzaamheden voor aanleg van de geluidwal gaan twee van deze nestplaatsen verloren en wordt het westelijke oude nest verstoord en daarmee de verbodsbepaling zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb overtreden.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. Het Oosterpark vormt essentieel foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis (zie appendix I). Er zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen in het park. Met de geplande werkzaamheden wordt het essentiële foerageergebied tijdelijk kleiner door kap van bomen maar op termijn neemt het totaal areaal en zomen van bosschages toe en neemt het voedselaanbod toe door aanplant en beheer van kruidenrijk grasland en struiken en heesters. Daarnaast worden individuen opzettelijk verstoord bij uitvoer van de aangevraagde werkzaamheden. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de buizerd en de gewone dwergvleermuis tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in 'Activiteitenplan beschermde soorten' van december 2023 en de aanvullende gegevens van 31 januari 2025. Deze maatregelen zien onder andere op het kappen van bomen in de minst kwetsbare periode van de soorten en het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen. De uitvoering van deze werkzaamheden wordt geborgd door voorschrift 2. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige met kennis van de buizerd en gewone dwergvleermuis.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiespecifiek aangezien het gaat om het uitbreiden van bestaande sportvelden, (aanleg van een geluidsscherm tussen) een bestaande snelweg en woonkern en (het verhogen van de biodiversiteit van) een bestaand park.

Geluidsscherm

Uitvoering van alternatieve methoden zoals het plaatsen van een geluidsscherm dicht bij de snelweg op grond van Rijkswaterstaat is onderzocht en meerdere malen aangekaart maar bleek niet mogelijk. Rijkswaterstaat moet namelijk op deze plek vanwege drukte van het verkeer in verband met verkeersveiligheid ruimte houden voor mogelijk toekomstige wegwitbreiding². Daarnaast is het plaatsen van een geluidwal in plaats van -scherm onderzocht maar hierbij worden de (potentiële) buizerdnesten niet ontzien en moet ook een watergang gedempt worden, wat niet wenselijk is (waterschap is beheerder). Snelheidsverlaging is op andere plekken in Ridderkerk wel als alternatief voor geluidschermen ingezet om hinder te reduceren maar is hier niet mogelijk aangezien het hier overlast afkomstig van de snelweg betreft en niet van wegen in beheer van de gemeente zelf. De A15 is een belangrijke verkeersader voor personen- en vrachtverkeer. Rijkswaterstaat wil hier geen snelheidsverlaging invoeren om de doorstroming en verkeersveiligheid niet in gevaar te brengen. Stiller asfalt aanbrengen is geen alternatief meer aangezien dit hier al is aangebracht.

Sportpark

Er zijn vier alternatieven overwogen voor uitbreiding van het huidige softbalveld met ongeveer 1,5 ha; ongeveer 2% van het Oosterpark. De huidige en een verplaatsing van de Rowdies naar de rechterzijde langs de A38, het "Baggerdepot" en naar Sportpark Bolnes. Het baggerdepot is in eigendom van de gemeente maar niet groot genoeg en bevindt zich in landelijk gebied met eveneens beschermde natuur- en landschappelijke waarden. Ook de gronden naar de A38 bevinden zich in landelijk gebied. Uitbreiden naar sportpark Bolnes kan alleen als de voetbalclub daar deels verdwijnt en is misschien geen toekomstbestendige optie vanwege de druk op dit gebied door woningbouwopgave waarvoor anders een deel van het Oosterpark gebruikt zou moeten worden. De huidige uitbreiding van de bestaande velden met tien meter is dus de voorkeursvariant.

Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de buizerd en de gewone dwergvleermuis te verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol. Zo wordt er rekening gehouden met de kwetsbare periode van de buizerd en de gewone dwergvleermuis en worden er maatregelen genomen om effecten tijdens de werkzaamheden te verminderen.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Met de gekozen werkwijze, planning en periode van uitvoering, wordt schade aan de buizerd en de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen.

² Zie ook: [2020-10-02-RIB-reactie-Rijkswaterstaat-nav-verzoek-plaatsen-geluidsscherm-Oosterpark.pdf](#)

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid', zoals genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, sub 1, van de Wnb en 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten', zoals genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder b, sub 3 van de Wnb.

Sinds 2013 wordt aangegeven door de gebruikers van de honkbal- en softbalvelden dat beide velden kleiner zijn dan de landelijke norm voor beide sporten. Hierdoor kunnen er geen wedstrijden georganiseerd worden en kan niet op topklasse niveau gespeeld worden. Ook zijn de velden nu onverlicht waardoor minder lang gebruik gemaakt kan worden van de velden en niet alle teams genoeg kunnen trainen. Het geluid van de snelweg vermindert de kwaliteit van het woon- en leefklimaat in de wijken Drievliet en Oost Ridderkerk. De natuurkwaliteit van het park is suboptimaal, waarbij het bomenbestand weinig divers is en kruiden- en struikenlagen onvoldoende aanwezig zijn. Deze problemen kunnen opgelost worden door de voorgestelde werkzaamheden.

Het belang van de aangevraagde werkzaamheden is driedelig. Het eerste belang van het geluidsscherm tussen snelweg en woonwijk dient om het aantal gehinderden (91) en slaapverstoorden (25) flink te verminderen en geluidsoverlast voor bijna de helft (47%) van de inwoners van de gemeente te verminderen. Met het geluidsscherm wordt de geluidhinder verlaagd van 60 à 64 dB Lden naar maximaal 59 dB Lden in de wijken aangrenzend aan het Oosterpark. Hiermee wordt de kwaliteit van het woon- en leefklimaat in de wijken Drievliet en Oost verbeterd. Omgevingsfactoren zoals het (ontbreken) van omgevingslawaai beïnvloeden de fysieke en sociale leefomgeving en dragen bij aan de volksgezondheid. Het vergroten van sportgelegenheid door uitbreiding van de sportvelden is eveneens een doel van de beoogde werkzaamheden. De sportvelden zijn al sinds 2013 te klein voor het gewenste gebruik. Door deze te vergroten en verlichten kan veel meer gesport worden. Voldoende sport- en beweegaanbod draagt bij aan het voorkomen van overgewicht, cardiovasculaire aandoeningen en mentale klachten³.

De herinrichting heeft ook tot doel de natuurwaarde van het park flink te verrijken. Dit wordt mede bereikt door het bosbestand te diversifiëren en bosvakken te omzomen met inheemse struiken en kruidenrijk grasland. Dit zal meer uitnodigen tot recreatie in de vorm van wandelen, joggen, spelen et cetera dan het huidige bos dat doet. Dit bos bestaat momenteel uit een monotoon bosbestand van snel en dicht op elkaar gegroeide en daardoor zwakkere bomen. Bewegen, sporten draagt bij aan de volksgezondheid. Minder geluidhinder, meer kunnen sporten en een rustigere, groenere omgeving die uitnodigt tot bewegen, is in het belang van de volksgezondheid en ook in het openbaar belang.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat de genoemde belangen voldoende zijn onderbouwd om de negatieve effecten op de buizerd en de gewone dwergvleermuis, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Staat van instandhouding

Buizerd

Als gevolg van de werkzaamheden gaat één recent bebroed en één voor 2021 bebroed nest van de buizerd verloren en wordt één voor 2021 bebroed nest verstoord door de geplande werkzaamheden. Daarnaast verdwijnen bomen die een geschikte boomkroon hebben voor een nestplaats van de buizerd.

Voor maart 2025 zijn vier tijdelijke alternatieve nestvoorzieningen van het type RK-BU-01 van Vivara gerealiseerd. De exacte locatie is weergegeven in Appendix I. Naast deze kunsthorsten zijn er verschillende boomvakken in het

³ Zie ook: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/sport-en-bewegen/sport-bewegen-en-gezondheid> en <https://www.who.int/publications/i/item/9789241599979>

Oosterpark aanwezig met boomkronen waar de buizerd zelf een nest in kan bouwen. Daarnaast zijn er nog vijftien kraaiennesten in het Oosterpark aangetroffen die door de buizerd gebruikt kunnen worden als nest. In de permanente situatie blijven de goed volgroeide bomen behouden in het park, behalve op de plek waar het geluidsscherm wordt gerealiseerd. Jongere verplantbare bomen worden verplant, welke op termijn ook geschikt worden als broedplaats voor buizerd. Nieuwe aanplant van verschillende bomen zorgt voor nieuwe nestbomen op termijn. Daarnaast blijven de nestmanden behouden. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Hoewel deze nestmanden niet vaak gebruikt worden door een buizerd, is het gebruik ervan wel sporadisch gedocumenteerd en is met name de bezetting en het broedsucces hoger in stedelijk gebied⁴⁵. Het gebruik van nestmanden vormt daarmee een niet-bewezen maatregel welke een extra variatie kunnen aanbieden aan de soort. Er zijn binnen het territorium natuurlijke alternatieve groene locaties aanwezig in de vorm van bosschages met bomen van voldoende omvang welke mogelijk geschikt kunnen zijn voor de buizerd als nestplaats. Van buizerds is bekend dat zij in de meeste gevallen gebruik maken van bestaande nesten (Kennisdokument buizerd, BIJ12,2017). De omgeving en de planlocatie zelf is middels verschillende veldinventarisaties, waarvan één in de periode dat bomen niet in blad staan, geïnventariseerd op aanwezigheid van (oude) nesten van de buizerd, kraai of ekster die kunnen worden gebruikt binnen het huidige territorium (zie Appendix I).

De buizerd komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied. De aangetroffen nestlocatie maakt onderdeel uit van een groter territorium van het buizerdpaar.

Buiten de kwetsbare broedperiode, die loopt van 1 februari tot en met 31 augustus, worden alle te kappen bomen gekapt, hiermee wordt ook voorkomen dat voor buizerd geschikte nestbomen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn in het broedseizoen en dat buizerds broeden op de plekken waar veel geluid- en lichtverstoring zal zijn; het vergoten van de sportvelden en aanleg van het geluidsscherm. Een ecologisch deskundige met kennis van de buizerd inventariseert of de buizerd zich vestigt in het broedseizoen in het park binnen een straal van 75 meter van de werkzaamheden. Als dit het geval is dient hij het werk stil te leggen totdat de buizerd uit eigen beweging het nest heeft verlaten. Dit hebben we in de voorschriften geborgd. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het Kennisdokument Buizerd en Gewone dwergvleermuis (BIJ12).

De buizerd komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Ridderkerk broeden verschillende paren. De aangetroffen nestplaatsen in het plangebied maken onderdeel uit van een groter netwerk aan nestplaatsen in de directe omgeving. Slechts één broedpaar ondervindt gevolgen van de geplande werkzaamheden. Door de voorgenomen maatregelen is het aannemelijk dat de buizerd in de directe omgeving aanwezig blijft.

Bij de toetsing van de effecten op de staat van instandhouding, hebben wij getoetst of er cumulatieve effecten kunnen optreden als gevolg van andere plannen of projecten die in de omgeving van het plangebied uitgevoerd (gaan) worden. Er zijn geen plannen of projecten in de omgeving bekend die gevolgen hebben voor dezelfde lokale populatie(s) van de buizerd. Van negatieve cumulatieve effecten is geen sprake.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de buizerd.

⁴ Zie: van Deursen, C.G.M. & R. Luntz, 1994

⁵ Björkland et al. 2013

Essentieel foerageergebied gewone dwergvleermuis

Als gevolg van de werkzaamheden gaat een deel van het essentieel foerageergebied van de gewone dwergvleermuis verloren. Het betreft het stuk park dat gekapt wordt ten behoeve van het geluidsscherm en heeft betrekking op een strook met een lengte van twee kilometer en breedte van tien tot twintig meter als ook het parkdeel dat gekapt wordt ten behoeve van uitbreiding van de sportvelden. Dit bos bestaat uit een monotoon bosbestand van snel en dicht op elkaar gegroeide en daardoor zwakkere bomen. Naast kap van bomen zal in de permanente situatie strooiverlichting in een deel van het essentieel foerageergebied in de avond optreden afkomstig van de straks verlichte en uitgebreide sportvelden. Deze strooiverlichting richting de bosrand en het foerageergebied dient voorkomen te worden door de lampen af te schermen aan de boskant. Een maximale lichtbelasting van 1 lux in de randzone van het park dat in gebruik is als foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis is toegestaan. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften.

Als onderdeel van de werkzaamheden worden nieuwe bomen en struiken aangeplant langs het geluidsscherm en in de bosvakken met insectenaantrekkende mantelzomen en natuurvriendelijke oevers en zal na uitvoer van het werk extensief gemaaid worden om bloemrijk grasland te faciliteren en daarmee het voedselaanbod voor gewone dwergvleermuis te vergroten. In totaal zal in de permanente situatie 15.817 vierkante meter bloemrijk grasland aangelegd en onderhouden worden. Daarnaast wordt het gepakte bosbestand gediversifieerd in de permanente situatie. Er worden verschillende soorten bomen aangeplant. Het vergroten van de biodiversiteit en natuurwaarde van het park wordt dus beoogd door de nu eentonige bosaanplant te diversifiëren. De te snel gegroeide, zwakke bomen worden vervangen door een grote variëteit aan jonge boomsoorten. Daarnaast worden ook kruidenlagen en struikages in mantelzomen rond de bosvakken aangelegd met een insecten- vogels- bijen- en vleermuizen aantrekkende werking⁶.

Aansluitend aan het Oosterpark bevinden zich in noord-zuidelijke richting vier groenstreken waarin dwergvleermuizen foerageren, welke weer in verbinding staan met andere groenstroken in parken binnen de 'groene kraag' van Ridderkerk. De verbindingen met deze groenstroken blijven intact in de permanente situatie, aangezien de kapwerkzaamheden met name aan de zuidzijde van het Oosterpark plaatsvinden. De groenstroken en woonwijken waar de verblijfplaatsen zich bevinden, bevinden zich aan de noordzijde van het park. De werkweg voor aanleg van het geluidsscherm zal onverlicht blijven en vormt mogelijk een nieuw lijnvormige foerageerroute langs de gehele zuidelijke bosrand van het Oosterpark. Hiermee worden gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de gewone dwergvleermuis ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

De gewone dwergvleermuis komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Ridderkerk. Door de voorgenomen maatregelen, de bestaande uitwijkmogelijkheden en het verhogen van het voedselaanbod door aanplant van insectenaantrekkende kruidenrijk grasland en inheemse struiken in mantelzomen rond bosvakken op lange termijn is het aannemelijk dat de gewone dwergvleermuis in de directe omgeving aanwezig blijft.

Bij de toetsing van de effecten op de staat van instandhouding, hebben wij getoetst of er cumulatieve effecten kunnen optreden als gevolg van andere plannen of projecten die in de omgeving van het plangebied uitgevoerd (gaan) worden. Er zijn geen plannen of projecten in de omgeving bekend die gevolgen hebben voor dezelfde lokale populatie(s) van de gewone dwergvleermuis. Van negatieve cumulatieve effecten is geen sprake.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis.

⁶ Zie ook: https://www.researchgate.net/publication/348702376_Response_of_bats_and_nocturnal_insects_to_urban_green_areas_in_Europe
ODH1205962

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Samenhangende besluiten

Bij deze beoordeling is uitsluitend gekeken naar mogelijke effecten op de buizerd en de gewone dwergvleermuis op basis van de aangeleverde informatie. Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Hiervoor is de gemeente Ridderkerk bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing zoals bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid van de Wnb worden verleend.

Appendix I

Figuur 1 Locaties (oude) buizerdnesten in en in de directe nabijheid van de kapzones. Bron: aanvullende informatie januari 2025.

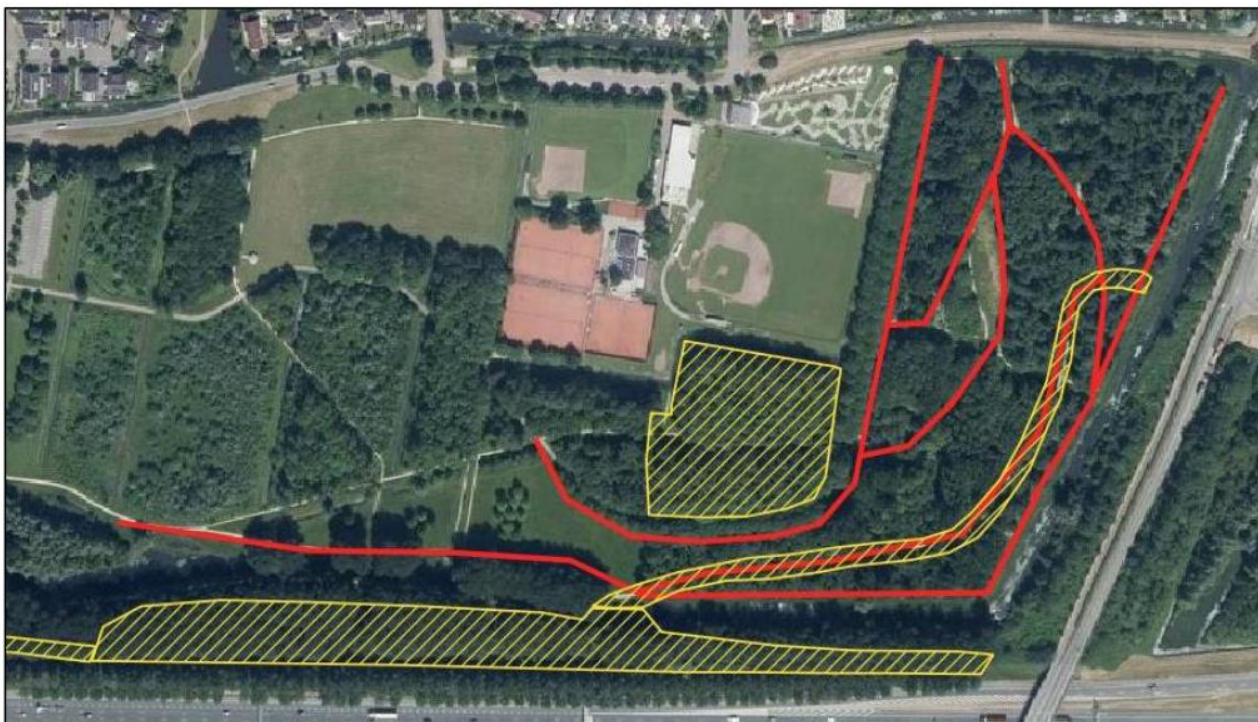
Figuur 1 locaties geplaatste buizerdmanden. Bron aanvullende informatie mei 2025.

Figuur 2 Locaties potentiële buizerdnesten in het plangebied. Bron: aanvullende informatie

Figuur 3 Huidige foerageerroutes van de gewone dwergvleermuis en connectiviteit Oosterpark met omgeving in de huidige situatie. Bron: aanvullende informatie januari 2025.

Figuur 4 Geprojecteerde foerageerroutes (rode lijnen waarbij de rode lijn over gearceerd geel vlak vervallen is wegens wijzigen bouwweg) gewone dwergvleermuis tijdens en na uitvoer van de geplande werkzaamheden. Bron: aanvullende informatie januari 2025.

Figuur 5 Geel gearceerde kapzones ten behoeve van aanleg geluidscherm (lang smal langs zuidzijde) en honkbalveld (blok ten zuidoosten van sportvelden) waarbij de kapzone voor de werkroute (blauw omcirkelt) is vervallen. Bron: aanvullende informatie januari en mei 2025.